

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

ДРУГА СЕКЦІЯ

СПРАВА “ Волков проти України ”

(Заява №8794/04)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

17 січня 2006 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції.
Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Волков проти України»

Європейський суд з прав людини (друга секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

п. Ж.-П. КОСТА (Mr J.-P. COSTA), *ГОЛОВА*,
п. І. КАБРАЛ БАРРЕТО (Mr I. CABRAL BARRETO),
п. К. ЮНГВІРТ (Mr K. JUNGWIERT),
п. В. БУТКЕВИЧ (Mr V. BUTKEVYCH),
п. М. УГРЕХЕЛІДЗЕ (Mr M. UGR EKHELIDZE),
ПАНІ А. МУЛАРОНІ (Mrs A. MULARONI),
ПАНІ Е. ФУРА-САНДСТРЬОМ (E. FURA-SANDSTRÖM), *СУДДІ*,
ТА ПАНІ С. ДОЛЛЄ (Mrs S. DOLLÉ), *СЕКРЕТАР СЕКЦІЇ*,

ПІСЛЯ ОБГОВОРЕННЯ У НАРАДЧІЙ КІМНАТІ 13 ГРУДНЯ 2005 РОКУ,
ВИНОСИТЬ ТАКЕ РІШЕННЯ, ЩО БУЛО ПРИЙНЯТЕ ЦЬОГО ДНЯ:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена проти України за заявою (№ 8794/04), поданою проти України до Суду відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) громадянином України п. Олександром Валентиновичем Волковим (далі — заявник) 24 січня 2004 року.

2. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його Уповноваженим — пані В. Лутковською, Міністерство юстиції України.

3. 13 жовтня 2004 року друга секція вирішила комунікувати заяву Уряду. Відповідно до пункту 3 статті 29 Суд вирішив, що питання прийнятності та суті скарги розглядатимуться разом.

ЩОДО ФАКТІВ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявник народився у 1960 році і проживає в місті Жовті Води Дніпропетровської області, Україна.

5. Рішенням від 10 квітня 2002 року Жовтоводський міський суд зобов'язав ТОВ «Восток-Руда» виплатити заявнику заборгованість із заробітної плати в розмірі 1322,94 грн¹.

6. Протягом 2002 року заявник отримав 211,48 грн і 611,46 грн.

7. Рішенням від 16 липня 2003 року той же суд зобов'язав те ж підприємство виплатити заявнику компенсацію в розмірі 1400,03 грн.

8. Оскільки рішення не виконувались, заявник звертався до відділу державної виконавчої служби, який листами від 13 листопада і 29 грудня 2003 року повідомив заявника про те, що на банківські рахунки боржника був накладений арешт і вимоги кредиторів задовольнятимуться в порядку черговості в міру надходження коштів на рахунок товариства. ДВС послалась на ухвалу господарського суду Дніпропетровської області від 17 грудня 2003 року, якою відділу ДВС було заборонено реалізувати активи підприємства з огляду на те, що в суді три-ває розгляд справи про банкрутство. ДВС згадувала також Закон України № 2864-ІІІ «Про введення мораторію на примусову реалізацію майна» (набрав чинності 26 грудня 2001 року), який забороняє для виплати боргів продаж майна підприємств, 25 % і більше акцій яких належать державі.

9. 12 листопада 2004 року заявник отримав усю суму, присуджену рішеннями від 10 травня 2002 року і 16 липня 2003 року.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

10. Відповідне національне законодавство наведене в рішенні у справі «*Ромашов проти України*» (Romachov c. Ukraine) (заява № 67534/01, пп. 16-19, від 27 липня 2004 року).

ПРАВО

11. Заявник скаржився, що тривале виконання рішень, винесених на його користь, розглядається ним як рабство і є порушенням його права на справедливий суд. Він посилався на пункт 1 статті 4 і пункт 1 статті 6 Конвенції, які передбачають таке:

Пункт 1 статті 4

«Нікого не можна тримати в рабстві або в підневільному стані».

Пункт 1 статті 6

«Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом,...., який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру».

I. ЩОДО ПРИЙНЯТНОСТІ

А. Щодо стверджуваного порушення пункту 1 статті 4 Конвенції

12. Суд нагадує, що він уже відхиляв подібні скарги у справах, які стосувались невиконання рішень (див. ухвалу від 26 листопада 2002 року у справі «*Сокур проти України*» (Sokur c. Ukraine), заява № 29432/02; рішення від 3 травня 2005 року у справі «*Васіленков проти України*» (Vasilenkov c. Ukraine), заява № 19872/02, пп. 18-20). Він не вбачає жодних підстав для того, щоб доходити іншого висновку в цій справі. З цього випливає, що ця частина заяви є явно необґрунтованою і має бути відхилена відповідно до пунктів 3 і 4 статті 35 Конвенції.

Б. Щодо стверджуваного порушення пункту 1 статті 6 Конвенції

13. Уряд зауважував, що заявник не вичерпав, як того вимагає пункт 1 статті 35 Конвенції, двох національних засобів захисту, оскільки він не оскаржував у суді дії чи бездіяльність державної виконавчої служби, яка відповідає за виконання рішень, винесених на його користь, і не звертався до відповідного господарського суду з заявою про внесення його до списку кредиторів під час процедури банкрутства підприємства з тим, щоб мати можливість контролювати процес відновлення його платоспроможності. Крім того, Уряд стверджував, що заявник не може скаржитись на свій статус жертви в сенсі статті 34 Конвенції, оскільки рішення, винесені на його користь, були виконані повністю.

14. Далі Уряд зазначав, що держава не може бути відповідальною за відсутність коштів державного підприємства, оскільки їй належали лише 50,57 % акцій товариства і вона не могла визначати й контролювати його діяльність. Відповідно, Уряд посилався

на несумісність заяви *ratione personae* з положеннями Конвенції.

15. Заявник не подав зауважень у відповідь на ці твердження Уряду у встановлений строк. Проте він підтвердив своє бажання підтримувати заяву.

16. Суд зазначає, що він уже відхиляв такі ж аргументи Уряду в багатьох своїх рішеннях (див., наприклад, рішення від 29 червня 2004 року у справі «Войтенко проти України» (Voïtenko c. Ukraine), заява № 18966/02, пп. 31 і 35; справу Ромашова (Romachov), згадану вище, п. 27). Суд не вбачає підстав, за яких він міг би дійти іншого висновку в цій справі.

17. Суд зауважує, що держава володіла більшою частиною капіталу, занесеного в дебет підприємства, та що останнє підпадало під дію встановленого законодавством мораторію на примусову реалізацію майна в межах процедури виконання рішень, при тому що доля держави була понад 25 % акцій. Суд потім відмітив, що вищезгаданий мораторій був дійсно застосований у цій справі (див. пункт 8 вище). Суд нагадує, що він уже відхиляв такі аргументи (див. рішення від 26 квітня 2005 року у справі «Сокур проти України» (Sokur c. Ukraine), заява № 29439/02, пп. 34-37).

18. Суд, таким чином, доходить висновку, що попередні зауваження Уряду мають бути відхилені. Суд вирішує, що ця частина заяви не є повністю необґрунтованою в сенсі пункту 3 статті 35 Конвенції. Крім того, Суд вирішує, що немає жодних інших підстав для визнання її неприйнятною.

II. ЩОДО СТВЕРДЖУВАНОГО ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ

19. У своїх зауваженнях Уряд надав такі ж аргументи, що й у справі Ромашова (Romachov), намагаючись довести, що у цій справі не було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції (згадане рішення у справі Ромашова (Romachov), п. 37).

20. Суд нагадує передусім, що державний орган не може довільно посилається на брак коштів для оплати заборгованості, присудженої рішенням суду (див., серед інших посилянь, рішення у справі «Bourdovc. Russie», заява № 59498/00, п. 35, ЄСПЛ 2002-III). Таким чином, відмовою протягом близько двох років і шести місяців та близько одного року і чотирьох місяців здійснити необхідні заходи для виконання остаточних судових рішень державні органи України частково позбавили положення пункту 1 статті 6 Конвенції його корисного ефекту.

21. Цього Суду достатньо, щоб дійти висновку, що в цій справі було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

22. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію».

A. Шкода

23. Заявник вимагав відшкодування нематеріальної шкоди в розмірі 1000 грн, або приблизно 170 ЄВРО.

24. Уряд вважав, що заявник не вичерпав національні засоби захисту, оскільки він не звертався з позовом про виплату індексації сум, присуджених рішеннями суду, винесеними на його користь, враховуючи коефіцієнт інфляції. Уряд зазначав, що заявник не надав підтвердження своїх вимог. Проте Уряд не заперечував проти того, щоб заявнику

була надана ця сума.

25. Ухвалюючи рішення на засадах справедливості, як цього вимагає стаття 41 Конвенції, Суд присуджує заявнику суму в розмірі 170 ЄВРО.

Б. Витрати на провадження в Суді

26. Заявник не подав вимог з цього приводу.

В. Пеня

27. Суд вважає за доцільне призначити пеню на підставі граничної позичкової ставки (*le taux d'intérêt de la facilité de prêt marginal*) Європейського центрального банку, до якої мають бути додані три відсотки.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. Визнає частину заяви щодо порушення пункту 1 статті 6 Конвенції прийнятною і непринятною стосовно решти;

2. Вирішує, що було порушення пункту 1 статті 6 Конвенції;

3. Вирішує, що:

(а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити заявнику 170 ЄВРО (сто сімдесят ЄВРО) на відшкодування нематеріальної шкоди плюс суму будь-якого податку, який може бути стягнуто з заявника;

(б) у випадку несплати чи несвоєчасної сплати державою-відповідачем належної заявникові суми на неї нараховуватиметься пеня, яка дорівнює граничній позичковій ставці (*le taux égal à celui de la facilité de prêt marginal*) Європейського центрального банку плюс три відсотки, з часу, коли закінчиться вищезгаданий тримісячний строк, і до моменту повного розрахунку.

Вчинено французькою мовою і повідомлено письмово 17 січня 2006 року відповідно до пунктів 2 і 3 правила 77 Регламенту Суду.

С. ДОЛЛЕ (S. DOLLÉ)
Секретар секції

Ж.-П. КОСТА (J.-P. COSTA)
Голова секції